

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2022-1042

2.12.2022

Tryg Forsikring NUF

Bilansvar

Trafikkulykke i rundkjøring – skadelidtes medvirkning - uaktsomhet – avkortning – bal. § 7.

Skadelidte var sjåfør og hadde med seg to passasjerer, da trafikkulykken inntraff i en rundkjøring i 60-sone. Bilen landet på taket i en grøft. Stedet var opplyst med gatelys, og et vitne opplyste om en "voldsom hastighet" på skadelidtes bil. Det fremgår av politiets undersøkelser at det ikke ble funnet bremsespor forut for rundkjøringen, og ingen vitner kunne huske å ha sett bremselys fra skadelidtes bil. Skadelidte og de to passasjerene fikk personskader og bilen fikk store materielle skader. Saken reiste spørsmål om selskapet kunne avkorte skadelidtes erstatning. Gitt de opplysninger som forelå mente nemnda at skadelidtes kjøring ikke hadde vært tilstrekkelig aktsom. Selskapet hadde i tilstrekkelig grad sannsynliggjort at skadelidte medvirket til skaden og var "mer enn lite å legge til last". Selskapet kunne da avkorte i erstatningen. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Skadelidte var i en trafikkulykke 29.9.21. Det aktuelle kjøretøyet var en leiebil som var forsikret i selskapet.

Skadelidte kjørte bilen med to passasjerer. Det fremgår av politidokumentene at ulykken inntraff i en rundkjøring. Rundkjøringen har fire armer, og to felter i hver kjøreretning. På stedet er det skiltet 60-sone. Ulykken inntraff ved at kjøretøyet skadelidte førte trafikk på rundkjøringen, og deretter havnet på taket i en grøft på siden av rundkjøringen.

Det fremgår av vitneforklaring fra den ene passasjerer og fører av bilen bak skadelidte, at skadelidte hadde for høy hastighet. Det fremgår også av politidokumentene at det regnet og var mørkt på skadetidspunktet. Rundkjøringen skal imidlertid ha vært opplyst av gatelys, og bilder fra stedet viser at rundkjøringen var godt skiltet. Vitnet som var fører av et kjøretøy bak skadelidte har forklart til politiet at hun så sammenstøtet, selv om hun befant seg 200-300 meter bak. Det nevnte vitnet forklarte til politiet at hun før rundkjøringen ble forbikjørt av skadelidtes kjøretøy med en "voldsom hastighet". Det fremgår av politiets undersøkelser at det ikke ble funnet bremsespor forut for rundkjøringen, og ingen vitner kan huske å ha sett bremselys fra skadelidtes bil. Skadelidte og de to passasjerene fikk personskader og bilen fikk store materielle skader.

Politiet besluttet 8.11.21 å unnlate påtale mot skadelidte for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3 uten at det var begrunnet nærmere.

Selskapet mottok skademelding 16.11.21.

Selskapet innhentet politidokumentene i saken, og mottok disse 15.12.21. Selskapet varslet i brev av 17.1.22 om avkortning i erstatningen med hjemmel i bilansvarsloven § 7.

Politiet tok deretter likevel ut siktelse mot skadelidte 14.7.22 for brudd på vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 3.

Skadelidte har i det vesentlige anført at selskapet ikke kan foreta avkortning i erstatningen til skadelidte. Årsaken til ulykken var at det var mørkt, glatt og mye regn. Skadelidte var ikke uoppmerksom, men han mistet likevel kontrollen over kjøretøyet. Skadelidte arbeidet som yrkessjåfør, og har kjørt den samme strekningen mange ganger. Han visste at det var en rundkjøring der. Det foreligger ikke opplysninger som tilsier at det var andre forstyrrende elementer involvert, herunder mobiltelefonbruk eller lignende, som kan ha forårsaket uoppmerksomhet. Skadelidte kan ikke legges mer enn lite til last for at ulykken fant sted, og det er ikke konkrete holdepunkter for at han burde ha handlet annerledes enn han gjorde. Skadelidte kan ikke sies å ha utvist mer enn dagligdags uoppmerksomhet. Etter dette har skadelidte krav på full erstatning.

Selskapet har i det vesentlige anført at det er grunnlag for avkortning fordi skadelidte har utvist uaktsomhet som går klart utover det som bare kan legges ham lite til last. Selskapet har ikke tatt stilling til avkortningsgraden. Skadelidte kjørte for fort i forhold til omstendighetene på stedet da ulykken inntraff. Det er ikke funnet bremsespor forut for rundkjøringen, og ingen vitner kan huske å ha sett bremselys fra skadelidtes kjøretøy. Det legges til grunn at skadelidte ikke rakk å bremse før han traff rundkjøringen. Selskapet anfører at skadelidte forut for ulykken hadde åpenbare handlingsalternativ, nemlig å kjøre saktere og være oppmerksom på veibanen og skiltingen, slik at han hadde sett rundkjøringen og kunne ha bremset ned før sammenstøtet. Handlingsalternativet fremstår særlig nærliggende som følge av at det var mørkt og regn, og at skadelidte var kjent med at det var en rundkjøring på stedet.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder krav om erstatning etter bilansvarsloven, og om selskapet kan avkorte skadelidtes erstatning.

Utgangspunktet er at trafikksikringselskapet er objektivt ansvarlig for skade som motorvogn "gjer", jf. bal. § 4, 1. punktum. Spørsmålet i denne saken er om selskapet kan avkorte erstatningen som følge av skadelidtes medvirkning, jf. bal. § 7, 1. ledd, som lyder:

Har skadelidaren medverka til skaden med vilje eller i aktløyse, kan retten minka skadebotkravet eller late det falle heilt bort, så nær som når skadelidaren kan leggjast berre lite til last. Avgjerda skal rette seg etter åtfærd på kvar side og tilhøva elles.

Formuleringen "som når skadelidaren kan leggjast berre lite til last" betyr ifølge forarbeider og rettspraksis at unnskyldelig uaktsomhet, f.eks. uoppmerksomhet eller misforståelse, ikke skal medføre avkortning.

Det er selskapet som må sannsynliggjøre at vilkårene for avkortning er oppfylte, og som et alminnelige utgangspunkt skal nemnda bygge på det faktum som anses mest sannsynlig, jf. HR-2016-2579-A (a.33). I tråd med høyesterettspraksis legger nemnda størst vekt på begivenhetsnære (også omtalt som tidsnære) bevis, jf. bl.a. Rt-1998-1565. Senere tilkomne opplysninger om det samme faktum/forhold har tilsvarende mindre vekt.

Nemnda har i tidligere saker vurdert spørsmålet om forsikrede er mer enn lite å laste. På grunn av den store risikoen for trafikkskader legges det generelt sett en streng aktsomhetsnorm til grunn ved bilkjøring. Det er i denne saken opplyst at skaden skadelidte er yrkessjåfør, at han var kjent med rundkjøringen og veistrekningen. Dette er forhold som skjerper aktsomhetskravet, jf. AKN-2354.

Ulykken skjedde i en rundkjøring i 60-sonen. Rundkjøringen er skiltet og det er belysning på stedet. Rundkjøringen er relativt stor; den er firearmet og opphevet på flere nivåer med flere kantstein og beplantet med trær. Av sakens politidokumenter fremgår at skadelidte ikke har rettet

tilstrekkelig oppmerksomhet mot veien foran seg, med den følge at han kjørte rett på en opphevet rundkjøring, og mistet kontrollen over bilen slik at bilen landet på taket. Det oppstod både personskader og materielle skader. Politiet rapporterer at det var ikke synlige bremsespor på stedet, men om synlige skrapespor i veibanen og på rundkjøringens kantstein. Nemnda legger til grunn at manglende bremsespor skyldes at skadelidte ikke rakk å bremse før kjøretøyet traff rundkjøringen, til tross for at rundkjøringen er godt synlig og tydelig merket. Vitneforklaringer i saken tilsier at skadelidte har holdt for høy fart.

Gitt de opplysninger som foreligger i saken mener nemnda skadelidtes kjøring ikke har vært tilstrekkelig aktsom, og at selskapet i tilstrekkelig grad har sannsynliggjort at skadelidte medvirket til skaden og er "mer enn lite å legge til last". Selskapet kan da avkorte i erstatningen. Selskapet har enda ikke tatt stilling til størrelsen på avkortningen, og avkortningens størrelse er derfor ikke en del av saken for Finansklagenemnda.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).